

دانشگاه پیام نور

آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی

(رشته علوم تربیتی)

www.ketab.ir

دکتر فریدون یزدانی

سرناسه	: یزدانی، فریدون، ۱۳۵۳ -
عنوان و نام پدید آور	: آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی (رشته علوم تربیتی) فریدون یزدانی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۵ ص.
فروست	: دانشگاه پیام نور، ۲۶۴۲. گروه علوم تربیتی؛ ۱/۱۷۱.
شابک	: 978 - 964 - 14 - 0690 - 7
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: واژه نامه.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: آموزش پیش دبستانی -- آموزش برنامه های
موضوع	: Programmed instruction -- Education, preschool
موضوع	: آموزش ابتدایی -- آموزش برنامه های
موضوع	: Education, Elementary -- Programmed instruction
موضوع	: آموزش پیش دبستانی -- ایران -- آموزش برنامه های
موضوع	: Education, Preschool -- Iran -- Programmed instruction
موضوع	: آموزش ابتدایی -- ایران -- آموزش برنامه های
موضوع	: Education, Elementary -- Iran -- Programmed instruction
شناسه افزوده	: دانشگاه پیام نور
شناسه افزوده	: Payam Noor University
رده بندی کنگره	: LB۱۱۴۰/۴
رده بندی دیویی	: ۳۷۲/۲۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۹۷۲۷۸۴

دانشگاه پیام نور

چاپ: اول

شمارگان: ۱۵۰۰

قیمت: (ریال) ۴۲۰,۰۰۰

آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی

مؤلف: دکتر فریدون یزدانی

ویراستار علمی: دکتر مهدی محمودی

تهیه و تولید: مرکز انتشارات دانشگاه پیام نور

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۱۴ - ۰۶۹۰ - ۷

ISBN: 978 - 964 - 14 - 0690 - 7

فروش این کتاب فقط از طریق نمایندگی های دانشگاه پیام نور مجاز می باشد و فروش آن در سایر مراکز فروش کتاب موجب تعقیب قانونی فروشنده خواهد گردید.

(کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ و متعلق به دانشگاه پیام نور است. تولید، کپی یا خلاصه برداری، نشر و ترجمه، چاپ، البست، توزیع گسترده، تهیه CD و این اثر یا بخشی از آن اعم از متن، طرح، پشت و روی جلد و... بدون اخذ مجوز کتبی از معاونت فناوری و پژوهش دانشگاه خلاف مقررات و تعرض به حقوق مادی و معنوی دانشگاه است. متخلفین وفق قانون حمایت از مولفان و مصنفان و هنرمندان دارای مسئولیت حقوقی و کیفری بوده و تحت پیگرد قرار می گیرند.)

آدرس فروشگاه مرکزی چاپ و انتشارات دانشگاه پیام نور: تهران، خیابان شهید رجایی،

نرسیده به تقاطع آزادگان، جنب ورزشگاه یادآوران. تلفن: ۵۵۵۰۲۱۰۴ - ۵۵۰۰۹۸۳۸

سایت فروش اینترنتی: <http://digibook.pnu.ac.ir>

فهرست مطالب

پیشگفتار

یازده

۱	فصل اول: مفهوم، تاریخچه و هدف‌های آموزش و پرورش پیش‌دستانی
۱	هدف کلی
۱	هدف‌های یادگیری
۲	مقدمه
۲	۱-۱ مفهوم آموزش و پرورش
۴	۲-۱ تعریف آموزش و پرورش پیش‌دستانی
۸	۱-۲-۱ دسته‌بندی انواع آموزش‌های پیش‌دستانی
۱۰	۲-۲-۱ انواع مهدکودک براساس دسته‌بندی سازمان بهزیستی
۱۳	۳-۲-۱ ویژگی‌های کودکان دوره پیش‌دستانی
۲۱	۳-۱ تاریخچه آموزش پیش‌دستانی در جهان
۳۵	۴-۱ تاریخچه آموزش پیش‌دستانی در ایران
۳۹	۵-۱ اهمیت آموزش و پرورش پیش‌دستانی
۴۲	۶-۱ هدف‌ها و اصول آموزش و پرورش پیش‌دستانی
۴۲	۱-۶-۱ هدف‌های کلی دوره‌های مهدکودک از نظر سازمان بهزیستی
۴۴	۲-۶-۱ هدف‌های کلی دوره پیش‌دستانی از نظر وزارت آموزش و پرورش
۴۴	۳-۶-۱ هدف‌های تفصیلی دوره پیش‌دستانی وزارت آموزش و پرورش
۴۵	۴-۶-۱ اصول حاکم بر فعالیت‌های آموزشی و پرورشی دوره پیش‌دستانی
۴۵	۷-۱ ویژگی‌های مربیان مراکز پیش‌دستانی
۴۵	۱-۷-۱ ویژگی‌های عمومی مربیان پیش‌دستانی وزارت آموزش و پرورش
۴۶	۲-۷-۱ سایر ویژگی‌های مربیان پیش‌دستانی
۴۹	۳-۷-۱ شرایط و ویژگی‌های مربیان، کمک‌مربیان و مراقبان کودک سازمان بهزیستی
۵۰	تخلیصه فصل اول
۵۰	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل اول

۵۳	فصل دوم: مفهوم، تاریخچه، هدف‌ها، اصول و رویکردهای آموزش و پرورش در دوره دبستان
۵۳	هدف کلی
۵۳	هدف‌های یادگیری
۵۴	مقدمه
۵۵	۱-۲ تعریف آموزش و پرورش دبستانی
۵۵	۱-۱-۲ ویژگی‌های کودکان دوره دبستانی
۶۱	۲-۲ تاریخچه آموزش و پرورش دبستانی در جهان
۶۲	۳-۲ تاریخچه آموزش و پرورش دبستانی در ایران
۶۴	۴-۲ اهمیت آموزش و پرورش دبستانی
۷۰	۵-۲ اصول و رویکردهای آموزش و پرورش در دوره دبستانی
۷۱	۶-۲ هدف‌های کلی آموزش و پرورش در دوره ابتدایی
۷۲	۷-۲ هدف‌های جزئی یا تفصیلی دوره ابتدایی
۷۳	۱-۷-۲ هدف‌های بیان‌شده در طرح نظام آموزش و پرورش (سال ۱۳۶۷)
۷۶	۲-۷-۲ هدف‌های تفصیلی بیان‌شده برای دوره ابتدایی در سال ۱۳۷۹
۸۱	۸-۲ ویژگی‌های معلمان اثربخش در دوره ابتدایی
۸۳	خلاصه فصل دوم
۸۳	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل دوم
۸۵	فصل سوم: آموزگاران بزرگ و اندیشه‌های آنان درباره آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی
۸۵	هدف کلی
۸۵	هدف‌های یادگیری
۸۶	مقدمه
۸۶	۱-۳ کامنیوس
۸۸	۱-۱-۳ اصلاحات آموزشی کامنیوس
۸۸	۲-۱-۳ تعلیم و تربیت به عنوان یک حق انسانی
۸۹	۳-۱-۳ روش‌های تدریس
۹۱	۴-۱-۳ نظام آموزشی
۹۳	۵-۱-۳ آثار دیدگاه‌های کامنیوس
۹۳	۲-۳ لاک
۹۵	۱-۲-۳ هدف آموزش و پرورش
۹۵	۲-۲-۳ برنامه درسی
۹۷	۳-۲-۳ روش تدریس
۹۸	۴-۲-۳ آثار اندیشه‌های لاک
۹۸	۳-۳ روسو
۱۰۰	۱-۳-۳ هدف آموزش و پرورش
۱۰۰	۲-۳-۳ روش تدریس
۱۰۳	۳-۳-۳ اصول آموزش و پرورش

پیشگفتار

سرمایه‌گذاری در آموزش و پرورش خردسالان و کودکان یک سرمایه‌گذاری دیربازده اما بسیار سودمند و ارزشمند است. کودکان پیش‌دبستانی و دبستانی در مرحله‌ای از رشد و تکامل قرار دارند که به اصطلاح دوره بحرانی خوانده می‌شود. در دوره بحرانی رشد، یادگیری و تکامل کودک به محیط بسیار وابسته است. در چنین دورانی، هرگونه تلاش و کوشش در جهت شکوفاسازی استعداد کودکان اثری کمابیش ماندگار بر روی آنان می‌گذارد؛ به همین دلیل است که امروزه آموزش و پرورش کودکان دبستانی و به‌ویژه کودکان پیش‌دبستانی بسیار مورد توجه و تأکید مربیان و دهمت‌اندرکاران نظام‌های آموزشی و پرورشی قرار گرفته است. کودکان سرمایه‌های معنوی یک ملت محسوب می‌شوند و بنابراین باید به پرورش آنان نگاهی درخور و شایسته شود. در این میان نقش متخصصان آموزش و پرورش، بسیار پُررنگ و بااهمیت است. از متخصصان آموزش و پرورش انتظار می‌رود تا شیوه‌های اثربخش و سودمند پرورش کودکان را مورد مطالعه و آن را در قالب کتاب‌ها و مقالات انتشار داده و در دسترس مربیان پیش‌دبستانی و آموزگاران دبستانی قرار دهند. مروری بر منابع انتشار یافته در رشته «آموزش و پرورش پیش‌دبستانی و دبستانی» به ما نشان می‌دهد که میزان کُتب تخصصی چاپ‌شده در این حوزه در کشورمان بسیار اندک است. یکی از هدف‌های انتشار کتاب پیش‌رو، کمک به کاهش فقر منابع علمی در این زمینه بوده است. امیدوارم که کتاب حاضر در دستیابی به این هدف گامی هرچند اندک، اما رو به جلو برداشته باشد. کتاب پیش‌رو بر اساس سرفصل‌های مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه شده است.